

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **M.**, právne zastúpenej **J.**, proti odporcovi **M.**, správcovi konkurznej podstaty úpadcu **V.**, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária **J.**, **o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty**, na odvolanie odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. júna 2012 č. k. 10Cbi/32/2010-246, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. júna 2012 č. k. 10Cbi/32/2010-246 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom uložil odporcovi **M.**, správcovi konkurznej podstaty úpadcu **V.** povinnosť vylúčiť zo súpisu majetku úpadcu **V.** nehnuteľnosti zapísané v LV č. **X.** ako: zastavané plochy a nádvoria, parc. č. **X.**, o výmere 122 m², parc. č. **X.**, o výmere 117 m² a záhrady parcela č. **X.**, o výmere 300m². Odporcovi ďalej uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania v sume 833,06 eur na účet právneho zástupcu navrhovateľky do 3 dní od právoplatnosti napadnutého rozsudku a na účet tunajšieho súdu trovy konania štátu v sume 21,30 eur. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že nehnuteľnosti nadobudla na základe darovacej zmluvy od rodičov **I.**, ktorí riadne zaplatili kúpnu cenu predávajúcim, a to manželom **B.**, ktorí predmetné nehnuteľnosti nadobudli

od predávajúceho – V. Navrhovateľka dodala, že má vedomosť o tom, že FNM SR súhlas na odpredaj nehnuteľného majetku dal 31. 08. 2000 s tým, že V. mali zaplatiť na účet FNM SR 4,8 milióna Sk. K úhrade tejto platby došlo tak, že medzi FNM SR a V. došlo k započítaniu pohľadávok s N. Výzvou Krajského súdu v Bratislave zo dňa 05. 05. 2010 doručenou navrhovateľke dňa 12. 07. 2010 bola navrhovateľke uložená 30 dňová lehota na podanie žaloby v zmysle § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov, o vylúčenie veci z konkurznej podstaty úpadcu, z dôvodu žiadosti správkyne konkurznej podstaty J., ktorá žiadosť zdôvodnila tým, že úpadca si po súhlase FNM SR k prevodu predmetných nehnuteľností, nespĺnil svoju zákonnú povinnosť, nakoľko žiadna kúpna cena na účet fondu uhradená nebola.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, odporcu, svedkov I., listinnými dôkazmi - výpis z LV č. X. kat. úz. N., notárska zápisnica N 128/2004, NZ 83681/2004 zo dňa 23. 11. 2004, kúpna zmluva uzavretá medzi predávajúcim V. a kupujúcim P. zo dňa 12. 10. 2000 vrátane Dodatku č. 1, kúpna zmluva zo dňa 16. 07. 2001 uzatvorená medzi predávajúcimi manželmi B. a manželmi L., súhlas na odpredaj nehnuteľného majetku zo dňa 31. 08. 2000 a súvisiace doklady, Dohoda o vzájomnom započítaní pohľadávok uzavretá medzi FNM SR, N. a V. zo dňa 21. 02. 2001, kúpna zmluva uzavretá medzi úpadcom a K., výzva Krajského súdu v Bratislave podľa § 19 ods. 2 ZKV, zmluva č. 48/92 uzatvorená medzi FNM SR a V., konkurzná prihláška, zápisnica o výsluchu svedka I. ako aj ďalšími listinnými dôkazmi založenými v spise, písomnými a ústnymi prednesmi právnych zástupcov účastníkov konania.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že predmetné nehnuteľnosti boli odporcom zaradené do súpisu konkurznej podstaty, sú jeho súčasťou doteraz a účinky konkurzu naďalej trvajú. Navrhovateľka uplatnila svoj nárok v súlade s § 19 ods. 2 ZKV, pričom návrh na začatie konania podala včas. Súd ďalej uviedol, že vec v konkurznej podstate je zapísaná správcom konkurznej podstaty podľa príslušných procesných predpisov a nie predpisov hmotného práva. Účelom návrhu na vylúčenie veci z konkurznej podstaty je zrušenie obmedzenia vysloveného týmito procesnými predpismi a potrebná procesná ochrana je vylučovateľovi poskytovaná tým, že v prípade vyhovenia návrhu bude vec výrokom rozsudku súdu vylúčená z podstaty. V danom prípade ide podľa súdu prvého stupňa o žalobu na plnenie nie žalobu určovaciu. Je nesporné, že navrhovateľka svoje vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti zapísanej do konkurznej podstaty osvedčuje listom vlastníctva

č. X., je preto osobou konkurzom dotknutou a k podaniu návrhu na vylúčenie veci zo súpisu oprávnenou. Vzhľadom na ustanovenia § 4 ods. 1 a § 41 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. katastrálneho zákona, podľa ktorého sú údaje v katastri hodnoverné, kým sa nepreukáže opak, súd prvého stupňa prejudiciálne riešil otázku, či navrhovateľka a jej právni predchodcovia nadobudli vlastníctvo k predmetnej nehnuteľnosti na základe platných právnych úkonov. Podľa súdu prvého stupňa je nesporné, že úpadca nadobudol predmetnú nehnuteľnosť od FNM SR na základe privatizačnej zmluvy, preto sa na tento prevod vzťahujú okrem všeobecných predpisov aj špeciálny právny predpis, a to zákon o veľkej privatizácii (zákon č. 92/91 Zb.). Z ustanovenia § 19a zákona o veľkej privatizácii vyplýva, že zákon o veľkej privatizácii ako osobitný právny predpis vzťahujúci sa na privatizáciu majetku štátu špecificky upravuje otázku neplatnosti právnych úkonov vykonaných v súvislosti s privatizovaným majetkom, a to nielen právnych úkonov medzi nadobúdateľom privatizovaného majetku a treťou osobou, ale aj všetkých na ne nadväzujúcich právnych úkonov. Súd prvého stupňa zdôraznil, že zákonodarca s účinnosťou od 14. 09. 1995 zaviedol do Zákona o veľkej privatizácii § 19a, ktorý postihuje právne úkony vykonané v rozpore s predmetným ustanovením absolútnou neplatnosťou. Ak aj zákonodarca umožnil kupujúcim prevádzať majetok s predchádzajúcim súhlasom FNM SR tak len s rozvázovacou podmienkou, že v prípade, ak predávajúci poruší povinnosti uložené ustanovením § 19a, t. j. nepoužije výnos z predaja privatizovaného majetku na splatenie záväzkov voči FNM SR, právne úkony (prevod privatizovaného majetku) ako aj nadväzujúce právne úkony (akékoľvek ďalšie prevody) sú zo zákona neplatné. Paragraf 19a zákona č. 92/1 991 Zb. zavedený zákonom č. 190/1995 Z. z. je účinný od 14. 09. 1995 bez prechodných a záverečných ustanovení. Podľa názoru súdu prvého stupňa ide o normu, ktorá vykazuje znaky nepravej retroaktivity. Súd prvého stupňa dodal, že o nepravú retroaktivitu môže ísť v prípade, že zákonodarca novým právnym predpisom s účinnosťou do budúca prinesie určité zmeny aj tých práv alebo povinností, ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Za prípustné sa považuje pokiaľ nová právna úprava zavádza do budúca nový režim a mechanizmus uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti, ale akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy.

Súd prvého stupňa preto konštatoval, že nakoľko k prevodu predmetnej nehnuteľnosti na právneho predchodcu navrhovateľky došlo na základe kúpnej zmluvy zo dňa 12. 10. 2000, t. j. po zavedení novely § 19a zákona o veľkej privatizácii účinnej od 14. 09. 1995 na platnosť prevodu sa vyžadovalo splnenie oboch podmienok stanovených v § 19a ods. 2 a 3 zákona o veľkej privatizácii, v opačnom prípade sú úkony nadobúdateľa a na ne nadväzujúce úkony týkajúce sa prevodu privatizovaných nehnuteľností neplatné. Vykonaným dokazovaním súd prvého stupňa dospel k záveru, že obe podmienky boli splnené, a preto v danom prípade nemožno hovoriť o prevode privatizovaného majetku ako o absolútne neplatnom právnom úkone pre rozpor s §19a uvedeného zákona. Podľa ust. §19a ods. 2 zákona o veľkej privatizácii podmienkou k platnému prevodu sprivatizovaného majetku na tretie osoby je súhlas FNM SR. Podľa súdu prvého stupňa je nesporné, že FNM SR udelil dňa 31. 08. 2000 súhlas na odpredaj predmetného majetku za podmienky, že výnos z tohto predaja - podľa predložených znaleckých posudkov ohodnotený vo výške 4,8 mil. Sk použije kupujúci na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR. Pokiaľ ide o náležitosti „súhlasu“ je podľa súdu prvého stupňa zrejmé, že zákon o veľkej privatizácii v citovanom ustanovení ani na inom mieste náležitosti súhlasu neupravuje. Súd prvého stupňa preto uzavrel, že bolo v právomoci FNM SR ako súhlas vydať, resp. či ho niečím obmedzí. Podľa súdu prvého stupňa to vyplýva aj z dôvodovej správy k ust. §19a, podľa ktorého ustanovenie zabezpečuje určitú ingerenciu fondu vo vzťahu k privatizovanému majetku nachádzajúcemu sa u nadobúdateľa a vzhľadom na hroziace exekúcie privítal snahu P. ako majoritného záložného veriteľa postupovať spoločne. Súd prvého stupňa dospel k názoru, že bol naplnený účel zákona, pretože týmto súhlasom chcel FNM SR zabezpečiť aspoň čiastočné uspokojenie svojej pohľadávky vzhľadom na ekonomickú situáciu u úpadcu.

Druhou podmienkou k platnosti prevodu privatizovaných nehnuteľností bolo použitie takto získaných finančných prostriedkov prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Súd prvého stupňa uzavrel, že odporca si túto povinnosť splnil. V napadnutom rozsudku považoval za potrebné uviesť, že ani zo zákona ani zo súhlasu nevyplýva akým spôsobom a dokedy má úpadca takto získané finančné prostriedky uhradiť v prospech FNM SR. Zo zákona je podľa súdu prvého stupňa iba zrejmé, že nadobúdateľ je povinný použiť finančné prostriedky získané na základe predaja po predchádzajúcom súhlase fondu prednostne na úhradu svojich záväzkov. K úhrade, resp. použitiu finančných prostriedkov v prospech FNM SR získaných na základe súhlasu došlo uzatvorením Dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok medzi FNM SR, N. a úpadcom. Uzavretím dohody o započítaní

zanikla pohľadávka, ktorú mal úpadca voči spoločnosti K. a pohľadávka, ktorú mala spoločnosť K. voči FNM SR. Pohľadávka FNM SR sa voči úpadcovi znížila o sumu 11 801 460 Sk. Uvedené podľa súdu prvého stupňa potvrdzuje aj následne správanie sa jej účastníkov, kedy úpadca prestal evidovať pohľadávku voči K., K. voči FNM SR a naopak, úpadca prestal evidovať záväzok v tomto rozsahu voči FNM SR, a preto ju už samotný správca úpadcu v uvedenom rozsahu poprel. Skutočnosť, že FNM SR nepodal žalobu na určenie pravosti a výšky popretej pohľadávky svedčí podľa súdu prvého stupňa o tom, že aj fond považoval popretie pohľadávky za dôvodné práve z titulu trojdohody a zápočtu pohľadávok. Túto skutočnosť podľa súdu prvého stupňa potvrdil aj vypočutý svedok I., ktorý si pamätal na uzatvorenie dohody o započítaní a uviedol, že FNM SR chcel aspoň týmto spôsobom znížiť dlh úpadcu. Svedok podľa súdu prvého stupňa potvrdil, že súhlasy neobsahovali lehotu dokedy je potrebné použiť finančné prostriedky ani spôsob úhrady. Preto súd prvého stupňa konštatoval, že ak teda došlo až dňa 21. 02. 2001 k uzavretiu dohody o započítaní, neznamená to, že nesúvisí so splnením záväzku na základe predmetného súhlasu, keďže FNM SR vedel, že zo strany úpadcu ide o použitie prostriedkov získaných z predaja časti privatizovaného majetku na úhradu záväzkov úpadcu voči nemu. Započítanie pohľadávok je podľa súdu prvého stupňa nesporne jednou z foriem zániku záväzku.

Súd prvého stupňa sa preto nestotožnil s právnym názorom odporcu, že dohoda o započítaní s týmto predajom nesúvisí a môže sa týkať iba vzťahu úpadcu a K. Dohoda o započítaní je podľa súdu prvého stupňa právny úkon, ktorý v sebe zahŕňa jednak postúpenie pohľadávky (§ 524 a nasl. Občianskeho zákonníka) a jednak započítanie (§ 580 a nasl. Občianskeho zákonníka). Postúpením pohľadávky (ako výnos získaný z predaja nehnuteľnosti úpadcu realizovaný na základe súhlasu fondu) úpadcu voči K. na FNM SR a následným započítaním odplaty za postúpenie so záväzkom voči fondu si podľa súdu prvého stupňa úpadca riadne splnil záväzok vyplývajúci zo zákona i zo znenia súhlasu na prevod nehnuteľnosti. Podľa názoru súdu prvého stupňa bol tento úkon vykonaný dostatočne určito a zrozumiteľne a je z neho zrejmý úmysel a vôľa strán započítať vzájomné pohľadávky FNM SR a úpadcu čo do výšky 11 801 460 Sk. Tomuto podľa súdu prvého stupňa zodpovedá aj následné správanie účastníkov, predovšetkým odporcu, ktorý poprel pohľadávku FNM SR v tejto výške a následne FNM SR, ktorý nepodal incidenčnú žalobu, teda uznal zníženie pohľadávky úpadcu o túto čiastku.

Vzhľadom na uvedené súd prvého stupňa dospel k záveru, že nadobúdateľ nekonal v rozpore s ustanovením § 19a ods. 2 a 3 zákona o veľkej privatizácii a právny úkon, ktorým bola prevedená predmetná nehnuteľnosť na právneho predchodcu navrhovateľa je platným právnym úkonom. Vykonaným dokazovaním bolo podľa súdu prvého stupňa preukázané, že bol vydaný predchádzajúci súhlas k prevodu majetku a takto získané finančné prostriedky (v intenciách súhlasu) boli použité v prospech FNM SR na úhradu záväzkov úpadcu formou započítania. Súd prvého stupňa zdôraznil, že nemalo by byť na ťarchu navrhovateľa ako tretej osoby prípadné pochybenie FNM SR. Keďže započítanie je jednou z foriem zániku záväzku, súd prvého stupňa je toho názoru, že úpadca splnil svoj záväzok vyplývajúci zo súhlasu započítaním.

Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku ďalej dodal, že pokiaľ ide o námietku odporcu, že svedka I. možno pokladať za zaujatého pre pomer k účastníkom sporu (navrhovateľka je jeho dcéra a syn s nevestou sú navrhovateľmi v inej žalobe o vylúčenie veci konkurznej podstaty na tom istom skutkovom základe) sa s touto námietkou súd stotožnil, a preto jeho svedeckú výpoveď pri rozhodovaní nezobral do úvahy, z tohto dôkazu nevychádzal. Ďalej zdôraznil, že vzhľadom na obsiahle vyjadrenia účastníkov konania sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysporiadal iba s tými otázkami, ktoré pokladal pre rozhodnutie vo veci za rozhodujúce. Výrok o trovách konania sa zakladá podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti napadnutému rozsudku podal odvolanie odporca z dôvodov, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odporca mal za to, že súd prvého stupňa skutkový stav veci nevyhodnotil správne, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neoprel o jednoznačné, všeobecne akceptovateľné a prijateľné argumenty; naopak, svoje rozhodnutie oprel podľa odporcu len o svoj vlastný úsudok a vlastný výklad právnych noriem, predovšetkým § 19a zákona o veľkej privatizácii.

K posúdeniu predmetnej kúpnej zmluvy vo vzťahu k splneniu podmienok uvedených v § 19a zákona o veľkej privatizácii odporca uviedol, že, ak úpadca prevádzal nehnuteľnosti na tretie osoby v čase, kedy nemal splnené všetky svoje záväzky voči FNM SR vyplývajúce

z predmetnej privatizačnej zmluvy, museli byť pod sankciou absolútnej neplatnosti právneho úkonu splnené podmienky stanovené v § 19a zákona o veľkej privatizácii. Podľa názoru odporcu nebola splnená ani jedna z potrebných podmienok, a to udelenie predchádzajúceho súhlasu zo strany FNM SR na prevod majetku a súčasne použitie získaných finančných prostriedkov na úhradu záväzkov voči FNM SR. Odporca zdôraznil, že zo strany FNM SR boli udelené tri súhlasy na predaj majetku úpadcu, ktoré sa však netýkali uzatvorenia konkrétnych kúpnych zmlúv, pričom úpadca žiadal FNM SR o súhlas s predajom ním špecifikovanej časti majetku a FNM SR mu súhlas s predajom tohto majetku udelil. Podľa odporcu v konaní nebolo preukázané, že úpadca predkladal konkrétne kúpne zmluvy FNM SR, preto nebolo preukázané, že bol FNM SR oboznámený s podmienkami, ktoré boli dohodnuté medzi úpadcom a kupujúcimi v jednotlivých kúpnych zmluvách.

Kúpna zmluva, ktorá je predmetom posúdenia v prejednávanej veci bola uzatvorená 12. 10. 2000 a súd prvého stupňa dospel podľa odporcu k záveru, že FNM SR v súhlase zo dňa 31. 08. 2012 uviedol, že úpadca má na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR použiť len sumu 4,8 mil. Sk a nie celú kúpnu cenu. S týmto záverom sa odporca nestotožnil a dodal, že takúto podmienku FNM SR je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka potrebné považovať za neplatný právny úkon, lebo sa bez akýchkoľvek pochyb prieči, resp. obchádza § 19a zákona o veľkej privatizácii. Odporca preto považoval súhlas FNM SR zo dňa 31. 08. 2012 za absolútne neplatný právny úkon, ktorý nemohol vyvolať žiadne dôsledky a je potrebné na neho hľadiť ako keby neexistoval. Neplatnosť súhlasu implikuje neplatnosť zmluvy o disponovaní s privatizovaným majetkom, ku ktorej mal byť súhlas udelený. Odporca poukázal aj na to, že súd prvého stupňa sa vôbec nezaoberal ani skutočnosťou, že v samotných kúpnych zmluvách bol dohodnutý taký spôsob zaplataenia kúpnej ceny, ktorý podľa názoru odporcu sám o sebe spôsobuje absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy. Odporca uviedol, že v predmetnej kúpnej zmluve je dohodnutý spôsob zaplataenia kúpnej ceny určito a zrozumiteľne, pričom je nepochybné, že je v priamom rozpore nielen so zákonným ust. § 19a zákona o veľkej privatizácii, ale aj so žiadosťou úpadcu zo dňa 28. 07. 2000. Preto teória obhajujúca pomyselný odklad plnenia povinnosti danej zákonom na budúce splnenie povinnosti je podľa odporcu neodôvodnená a takýto výklad predmetného ustanovenia § 19a účelový a špekulatívny. S poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/96/95 a 1MOBdoV/16/2006 odporca tvrdil, že žiadny z úkonov, ktoré boli v predmetnej veci vykonané po podpise predmetných kúpnych zmlúv, nemohli konvalidovať ich absolútnu neplatnosť.

K otázke, či uzatvorením kúpnej zmluvy medzi úpadcom ako predávajúcim a spoločnosťou K. ako kupujúcim a následným započítaním vzájomných pohľadávok medzi úpadcom, FNM SR, K. mohlo dôjsť ku splneniu povinnosti úpadcu v zmysle § 19a zákona o veľkej privatizácii, odporca uviedol, že, ak by dlžník (privatizér) mohol svojvoľne bez akýchkoľvek následkov použiť kúpnu cenu aj na iný účel ako na prednostné uhradenie svojich záväzkov voči FNM SR tak by sa po získaní kúpnej ceny za predaj privatizovaného majetku mohol do nekonečna brániť tým, že svoje záväzky voči FNM SR uhradí niekedy inokedy v neurčitej budúcnosti z nejakých iných budúcich príjmov a uplatnenie sankcie neplatnosti právneho úkonu stanovenej v § 19a zákona o veľkej privatizácii by bolo podľa odporcu nevykonateľné. Odporca zdôraznil, že celková kúpna cena za predaj privatizovaného majetku, ktorú mal úpadca získať od tretích osôb v zmysle kúpnych zmlúv predstavovala spolu sumu 46 199 100 Sk, pričom na základe Dohody o zápočte mohla byť FNM SR uhradená maximálne suma 11 801 460 Sk. Preto podľa odporcu je zrejmé, že suma 11 801 460 Sk je výrazne nižšia ako celková suma 46 199 100 Sk získaná z predaja privatizovaného majetku, na základe čoho sa tento zápočet nemôže týkať všetkých odporcom uvedených kúpnych zmlúv. Odporca ďalej v odvolaní tvrdil, že samotná Dohoda o zápočte neobsahuje žiadnu sumu odplaty dohodnutú medzi úpadcom a FNM SR za postúpenie pohľadávky úpadcu voči K., a preto je potrebné postúpenie pohľadávky úpadcu na FNM SR považovať za bezodplatné.

Odporca mal tiež za to, že nie je podložené tvrdenie súdu prvého stupňa, že ak FNM SR nepodal incidenčnú žalobu uznal zníženie pohľadávky. Táto skutočnosť by podľa odporcu mohla spočívať aj v nedostatočnej starostlivosti zamestnancov FNM SR, čo dokumentuje ust. čl. IV bod 4.4. druhá veta zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 17. 02. 2006.

K otázke, či uzatváraním kúpnych zmlúv s vybratými tretími osobami počas exekučného konania došlo k obchádzaniu zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch (Exekučný poriadok), čím by bol aj právny úkon - kúpna zmluva neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka odporca aj naďalej tvrdil, že súdna exekútorka J. prekročila svoje právomoci a postupovala spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s ustanoveniami zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku. Podľa odporcu, ak úpadca nakladal s majetkom a uzatváral kúpne zmluvy s tretími osobami so súhlasom súdnej exekútorky mimo exekučnej dražby tým došlo k obchádzaniu zákona č.233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok), resp. došlo ku

konaniu, ktoré je v rozpore s týmto zákonom. V tejto súvislosti odporca uviedol, že predseda predstavenstva úpadcu I. vo svojich svedeckých výpovediach v iných konaniach týkajúcich sa predaja majetku úpadcu pred vyhlásením konkurzu označil súdnu exekútorku J. ako osobu, ktorá predaj organizovala a zabezpečovala podpisovanie jednotlivých kúpnych zmlúv.

V závere odvolania odporca poukázal vo veci výkladu § 19a zákona o veľkej privatizácii zo strany súdu prvého stupňa na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 58/2010 pričom dodal, že riadne odôvodnenie písomnej formy rozsudku nie je len požiadavkou formálnou, ale je prameňom poznania úvahy súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci ako aj jeho právneho posúdenia. Odporca uviedol, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia jeho opodstatnenosť, pravdivosť, zákonnosť a spravodlivosť nevyplýva, a preto napadnuté rozhodnutie nespĺňa podmietky uvedené v ustanovení § 157 ods. 2 O. s. p. a ostatných právnych predpisoch vrátane Ústavy SR. Ak súd prvého stupňa dospel na základe vlastného výkladu § 19a zákona o veľkej privatizácii k záveru, že FNM SR je oprávnený rozhodnúť o tom, že na úhradu privatizačných záväzkov stačí použiť len časť získaných finančných prostriedkov tak v tomto prípade FNM SR potvrdil, že súhlas zo dňa 31. 08. 2000 neobsahoval žiadnu možnosť zníženia sumy, ktorá mala byť použitá na úhradu záväzkov voči FNM SR. Odporca poukázal na to, že dôvod uprednostnenia stanoviska navrhovateľa pred jasným stanoviskom FNM SR v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nie je uvedený.

Na základe vyššie uvedeného odporca navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa v plnom rozsahu zmenil tak, že návrh navrhovateľa v plnom rozsahu zamietne a zaviazne navrhovateľa na úhradu trov odvolacieho konania vo výške 57 eur za jeden úkon právnej pomoci (vypracovanie odvolania) plus režijný paušál 7,41 eur plus príslušná DPH alebo aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil veci súdu prvého stupňa na nové konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázal, že odporca v odvolaní nenamietal zistený skutočný stav veci, a to ani vo vzťahu k vykonaným dôkazom, či dôkazom vykonaným vo vzťahu k exekútorce. Podľa navrhovateľa, úpadca bol viazaný kúpnu zmluvou č. 48/1992 z 27. 07. 1992 vrátane jej dodatku, preto v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka tento záväzkový vzťah bolo možné meniť len so súhlasom strán, ak zákon nestanovil inak.

Nadalej trval na tom, že v prejednávanej veci je aplikácia právneho režimu ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb. vylúčená, a to z dôvodu retroaktivity. K legislatívnej zmene formou vloženia ust § 19a do zákona č. 92/1991 Zb. došlo s účinnosťou od 14. 09. 1995. Uviedol tiež, že samotné znenie ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb. nie je interpretačne dokonalé, preto k plneniu mohlo dôjsť kedykoľvek a akýmkoľvek spôsobom, teda aj započítaním.

Poukázal na svoje vyjadrenie z 03. 11. 2010, kde sa zaoberal aj otázkou oneskorenej úhrady kúpnej ceny v prospech FNM SR a vyslovil domnienku, že daný prípad by mohol mať za následok iba relatívnu neplatnosť právneho úkonu /§ 40a Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 101 a nasl. Občianskeho zákonníka/.

Nesúhlasil s odporcovým výkladom ustanovenia § 19a zákona o veľkej privatizácii, pričom na základe predložených písomných dôkazov týkajúcich sa súhlasu fondu s predajom nehnuteľností mal za to, že na účet fondu nemala byť poukázaná vyššia suma ako 4,8 mil. Sk. Splnenie povinnosti zaplatiť kúpnu cenu za odpredaný majetok akceptoval fond uzavretím dohody dňa 21. 02. 2001.

Podľa navrhovateľa skutočnosť, že povinný porušil zákaz nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcií, ktorý uložil súdny exekútor v upovedomení o začatí exekúcie /§ 47 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku/ nemá za následok neplatnosť právneho úkonu povinného, ktorým tento zákon porušil, ale vznik práva oprávneného odporovať tomuto právnomu úkonu povinného podľa § 42a a 42b Občianskeho zákonníka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec v rozsahu podľa ustanovenia § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania a po preskúmaní napadnutého rozsudku v medziach dôvodov uvedených v odvolaní, dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné.

V predmetom konaní navrhovateľ žiadal, aby súd uložil odporcovi M., správcovi konkurznej podstaty úpadcu V. povinnosť vylúčiť zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu V. ním označené nehnuteľnosti. Správca konkurznej podstaty navrhovateľom uvedené nehnuteľnosti zapísal do konkurznej podstaty, nakoľko pri ich prevode došlo k porušeniu ustanovenia § 19a zákona o veľkej privatizácii.

Z obsahu spisu vyplýva, že na základe zmluvy č. 48/92 zo dňa 27. 07. 1992 došlo k prevodu vlastníckeho práva k veciam, iným právam a iným majetkovým hodnotám, ktoré slúžia alebo vzhľadom na svoju povahu majú slúžiť k prevádzkovaniu činnosti privatizovaného podniku z FNM SR na V. (ďalej označované ako úpadca). Písomnou žiadosťou o vyslovenie súhlasu na odpredaj časti majetku zo dňa 28. 07. 2000 požiadali V. Fond národného majetku Slovenskej republiky o súhlas s odpredajom nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu. Svoju žiadosť odôvodnili tým, že stavebná výroba je sprevádzaná nedostatkom finančných prostriedkov a neplnením finančných záväzkov, čo viedlo k čerpaniu úveru cestou P. Uvedená banka je záložným veriteľom a požiadala úpadcu o plnenie záväzkov. Úpadca súčasne uviedol, že zaplatenie kúpnej ceny kupujúcim bude dohodnuté v konkrétnych kúpnych zmluvách a kúpna cena bude zaplatená bez zbytočného odkladu na účet Fondu národného majetku Slovenskej republiky. Listom zo dňa 31. 08. 2000 Fond národného majetku Slovenskej republiky v súlade s uznesením Výkonného výboru fondu č. 16/35/00 zo dňa 22. 08. 2000 udelil súhlas na uvoľnenie záložného práva a odpredaj nehnuteľného majetku /špecifikovaného v súhlase/ za podmienky, že výnos z tohto predaja podľa predložených znaleckých posudkov ohodnotený vo výške 4,8 mil. Sk použije kupujúci na úhradu svojich záväzkov vo FNM SR.

Dňa 12. 10. 2000 uzatvorili V. /označované tiež ako úpadca/ ako predávajúci s kupujúcimi P. s manželkou I. a I. s manželkou J. kúpnu zmluvu, ktorou kupujúci nadobudli nehnuteľnosti evidované na liste vlastníctva úpadcu č. X. kat. územie N., parc. č. X., X., X. - zastavané pozemky a stavbu so súpisným číslom X. Zmluvné strany sa dohodli na kúpnej cene 4 543 660 Sk za pozemky a 85 060 Sk za stavbu, pričom táto cena podľa dohody mala byť vyplatená na účet súdnej exekútky J. Dňa 21. 11. 2000 uzatvorili zmluvné strany Dodatok č. 1 k predmetnej kúpnej zmluve.

Kúpnu zmluvou z 16. 07. 2001 P. s manželkou I. a I. s manželkou J. previedli nehnuteľnosti evidované na liste vlastníctva č. X. kat. územie N., parc. č. X., X., X. na I. Navrhovateľka nadobudla vlastnícke právo k vylučovaným nehnuteľnostiam na základe darovacej zmluvy spísanej do notárskej zápisnice NZ 83681/2004 dňa 23. 11. 2004.

Úpadca nadobudol nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto sporu na základe privatizačnej zmluvy, preto pri posudzovaní prevodu nehnuteľností bolo potrebné aplikovať špeciálny právny predpis, zákon č. 92/1991 Zb. o veľkej privatizácii.

Súd prvého stupňa konštatoval, že k prevodu predmetnej nehnuteľnosti na právneho predchodcu navrhovateľa došlo na základe kúpnej zmluvy zo dňa 12. 10. 2000, t. j. po zavedení novely § 19a zákona o veľkej privatizácii účinnej od 14. 09. 1995, preto sa na platnosť prevodu vyžadovalo splnenie oboch podmienok stanovených v § 19a ods. 2 a 3 zákona o veľkej privatizácii, v opačnom prípade sú úkony nadobúdateľa a na ne nadväzujúce úkony týkajúce sa prevodu privatizovaných nehnuteľností neplatné.

Keďže základnému právu uvedenému v čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého hodnotí nielen znaky rozhodnutia predloženého mu na súdne preskúmanie, ale aj to, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania, najvyšší súd preskúmal napadnuté rozhodnutie z aspektu dodržania princípu právnej istoty, rovnosti a zákazu retroaktivity práva.

K definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv občanov a právnej istoty. (PL. ÚS 16/95). V ústavnom poriadku SR všeobecný zákaz spätného pôsobenia právnych predpisov alebo ich ustanovení možno odvodiť z čl. 1 ústavy, podľa ktorého je Slovenská republika právnym štátom. K imanentným znakom právneho štátu neodmysliteľne patrí aj požiadavka (princíp) právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia právnych predpisov, resp. ich ustanovení. V podmienkach demokratického štátu, kde vládnu zákony a nie subjektívne predstavy ľudí, z požiadavky právnej istoty jednoznačne vyplýva záver, že právny predpis, resp. jeho ustanovenia pôsobia iba do budúcnosti a nie do minulosti. V prípade ich spätného pôsobenia, by sa vážne narušila požiadavka na ich bezrozpornosť, ďalej na všeobecnú prístupnosť (poznateľnosť), čím by nevyhnutne dochádzalo k situácii, že ten, kto postupuje podľa práva by nemal žiadnu možnosť zoznámiť sa s obsahom budúcej právnej normy, ktorá by napríklad jeho konanie podľa platného práva v minulosti vyhlásila za protiprávne, resp. za právne neúčinné. To by teda znamenalo, že jednotlivé subjekty práva by nemali istotu, či ich konanie podľa platného a účinného práva v dobe, kedy došlo k nemu, nebude neskoršie (po prijatí

nového právneho predpisu) ex tunc posudzované ako protiprávne alebo právne neúčinné s vylúčením ochrany nimi riadne nadobudnutých práv v minulosti (v súlade s platnou a účinnou právnou úpravou). Ústavný súd pri posudzovaní a hodnotení spätnej pôsobnosti právnych predpisov (ich ustanovení) jednoznačne vychádza zo zásady, že ten, kto konal, resp. postupoval na základe dôvery v platný a účinný právny predpis (jeho ustanovenie), nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný. (PL. ÚS 36/95).

V súvislosti s problematikou spätnej účinnosti však právna teória Slovenskej republiky ako aj európskych krajín rozlišuje medzi pravou a nepravou spätnou účinnosťou právnych predpisov (pravou retroaktivitou a nepravou retroaktivitou).

Význam uvedeného rozlišovania je založený na skutočnosti, že pokiaľ sa pravá retroaktivita (spätná účinnosť) v zásade odmieta ako nezlučiteľná s obsahom princípu právneho štátu, nepravá retroaktivita sa za určitých okolností akceptuje ako prípustný nástroj na dosiahnutie ustanovených a dostatočne významných cieľov verejnej moci.

Pri uvedenom rozlišovaní je nevyhnutné si uvedomiť, že za pravú retroaktivitu sa pokladá také konanie zákonodarcu, pri ktorom tento v novom právnom predpise (zákone) neuzná práva (alebo povinnosti) založené právnymi skutočnosťami, ktoré sa ako právne skutočnosti uznávali na základe skoršieho (predchádzajúceho) právneho predpisu (zákona).

Za nepravú retroaktivitu sa však pokladá také konanie zákonodarcu, pri ktorom tento v novom právnom predpise uzná právne skutočnosti, ktoré vznikli počas platnosti skoršieho zákona, no zároveň prinesie určité zmeny práv (alebo povinnosti), ktoré vznikli na základe týchto právnych skutočností alebo na ich základe zavedie aj nové práva alebo povinnosti. Nepravá retroaktivita jednoznačne umožňuje zákonodarcovi vstúpiť aj do tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej normy a meniť ich režim. Nepravá retroaktivita teda nepripúšťa, aby neskoršia právna norma neuznala právne skutočnosti, na základe ktorých došlo k vzniku určitých právnych vzťahov podľa predchádzajúcej právnej normy, no jednoznačne pripúšťa zmeny tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej normy (pripúšťa teda zmenu právneho režimu vzťahov, ktoré vznikli v minulosti).

Výsledkom rozlišovania medzi pravou a nepravou retroaktivitou je poznanie, že zďaleka nie každú zmenu, ktorú prinesie nový zákon na právne vzťahy založené právnymi skutočnosťami v predchádzajúcom zákone (na vzťahy, ktoré vznikli počas platnosti minulej právnej normy) je možné spájať s jeho spätným pôsobením a ako takú odmietat'.

Podľa Európskeho súdneho dvora spätnú účinnosť európskych právnych predpisov je potrebné posudzovať so zreteľom na rozpor medzi nutnosťou flexibility právneho poriadku a nevyhnutnosti naplnenia účelu právnej regulácie na strane jednej (teda všeobecný záujem môže spätnú účinnosť ospravedlniť) a potrebou zaručiť subjektom práva stabilitu ich právnych vzťahov (právna istota) a ochranu ich legitímneho očakávania na strane druhej. Podmienka legitímneho očakávania je Európskym súdnym dvorom posudzovaná na základe kritéria jeho predvídateľnosti. Porušenie tohto princípu nastáva vtedy, keď je retroaktívny predpis vydaný náhle a nečakane. Európsky súdny dvor konštatuje porušenie zásady legitímneho očakávania vtedy, ak opatrný podnikateľ nemohol rozumne s vydaním retroaktívnej právnej úpravy počítat' a kedy neexistujú žiadne náznaky týkajúce sa ich vydania.

S účinnosťou od 14. 09. 1995 bol zákonom č. 190/1995 Zb. novelizovaný zákon č. 91/1992 Zb. zákon o veľkej privatizácii. Ustanovenie § 19 citovaného zákona bolo doplnené o ustanovenie § 19a bez prechodných ustanovení. Z dôvodovej správy zákona č. 190/1995 Zb. vyplýva, že toto ustanovenie zabezpečuje určitú ingerenciu fondu vo vzťahu k privatizovanému majetku nachádzajúceho sa u nadobúdateľa, ktorý ešte nesplatil celú kúpnu cenu. Účelom bolo zabezpečiť sledovanie stavu majetku ako aj zabrániť prípadnému prevodu majetku alebo jeho založeniu v prospech tretieho subjektu. Ustanovenie zaviedlo právnu povinnosť vyžiadať si písomný súhlas k prevodu privatizovaného majetku na inú osobu. Zároveň stanovilo, že do uhradenia celej kúpnej ceny nemôže nadobúdateľ platne previesť privatizovaný majetok na ďalšie subjekty. Znenie zákona určuje ex lege neplatnosť úkonov nadobúdateľa, pokiaľ by boli v rozpore s ustanovením tejto časti zákona.

Podľa ustanovenia § 19a ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4 zákona o veľkej privatizácii do splatenia celej kúpnej ceny je nadobúdateľ privatizovaného majetku povinný odo dňa účinnosti zmluvy strpieť, aby fond kontroloval stav a nakladanie s privatizovaným majetkom a na ten účel nahliadal do účtovných dokladov nadobúdateľa privatizovaného majetku.

Do splatenia celej kúpnej ceny je prevod privatizovaného majetku alebo jeho časti nadobúdateľom na inú osobu alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti alebo jeho založenie v prospech tretích osôb možné len po predchádzajúcom písomnom súhlase fondu. Ak fond do 60 dní od doručenia písomnej žiadosti nadobúdateľa fondu na nakladanie s privatizovaným majetkom písomne nevyjadrí nesúhlas, má sa za to, že súhlas bol udelený. Predchádzajúci písomný súhlas fondu je potrebný aj pri akciových spoločnostiach, ktorých majetkové účasti na podnikaní akciovej spoločnosti sú predmetom predaja. Ak nadobúdateľ privatizovaného majetku nedodrží pri nakladaní s týmto majetkom uvedený postup, prevod privatizovaného majetku alebo jeho časti alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti alebo jeho založenie v prospech tretích osôb sú neplatné.

Ak fond vydá predchádzajúci písomný súhlas podľa odseku 2 nadobúdateľ privatizovaného majetku je povinný použiť takto získané prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej zmluvy podľa § 14.

Úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné.

Spätná účinnosť tohto zákonného ustanovenia sa viaže na dispozičné právo nadobúdateľa k privatizovanému majetku. Najvyšší súd považuje za potrebné poukázať na privatizačnú zmluvu č. 48/1992, v ktorej úpadca súhlasil s obmedzením dispozície s nehnuteľnosťami do splatenia kúpnej ceny a že kúpna zmluva medzi nadobúdateľom privatizovaného majetku a novým vlastníkom bola uzavretá po zmene právneho režimu vzťahu, ktorý vznikol v minulosti. Okrem toho právne vzťahy upravujúce nadobudnutie majetku vo veľkej privatizácii prechádzali mnohými legislatívnymi zmenami.

Vzhľadom na vyššie uvedené kritéria Európskeho súdneho dvora a ústavného súdu posudzovania prípustnosti nepriamej retroaktivity, najvyšší súd dospel k názoru, že ustanovenie § 19a zákona o veľkej privatizácii nie je neprimerane zaťažujúce a nepredstavuje neodôvodnený zásah v dôsledku čoho jeho aplikáciou nedošlo k porušeniu princípu právnej istoty a princípu rovnosti.

Najvyššiemu súdu z jeho rozhodovacej činnosti taktiež nie je známe, že by ústavný súd vyslovil rozpor ustanovenia § 19a citovaného zákona s Ústavou Slovenskej republiky.

Pri aplikácii ustanovenia § 19a zákona o veľkej privatizácii, najvyšší súd vychádzal z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07, podľa ktorého ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona a z už uvedeného znenia dôvodovej správy k novele zákona č. 190/1995 Z. z. účinnej od 14. 09. 1995.

Účelom Zákona o veľkej privatizácii okrem iného bolo zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny privatizovaného majetku Fondu národného majetku v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť získané prostriedky z tohto majetku **prednostne** na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s touto povinnosťou a všetky na ne nadväzujúce úkony sú podľa ustanovenia § 19a ods. 4 zákona o veľkej privatizácii neplatné. Neplatnosť právnych úkonov súd skúma ex offio.

Zo znenia kúpnej zmluvy z 12. 10. 2000 vyplýva, že kúpna cena 4 458 600 Sk a 85 060 Sk nebola v zmysle prísľubu obsiahnutého v písomnej žiadosti úpadcu o vyslovenie súhlasu na odpredaj časti majetku zo dňa 28. 07. 2000 ako aj podľa ustanovenia § 19a zákona o veľkej privatizácii poukázaná na účet fondu národného majetku, ale na účet súdnej exekútorky.

V prejednávanej veci ako aj v konaniach vedených na najvyššom súdu pod sp. zn. 2Obo/66/2012 a 2Obo/6/2013 úpadca - nadobúdateľ privatizovaného majetku preukazoval splnenie svojej povinnosti voči fondu /prednostná úhrada súm 6 866 021 Sk a 4 800 000 Sk v prospech fondu/ dohodou zo dňa 21. 02. 2001.

Dňa 21. 02. 2001 V. ako predávajúci a N. ako kupujúci uzatvorili kúpnu zmluvu, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti v cene 11 801 460 Sk. V ten istý deň, t. j. 21. 02. 2001 bola medzi V., N. a Fondom národného majetku Slovenskej republiky uzatvorená dohoda, ktorú zmluvné strany označili ako Dohodu o vzájomnom započítaní pohľadávok.

Súd prvého stupňa uzavrel, že touto dohodou došlo k platnému postúpeniu pohľadávky úpadcom na Fond národného majetku Slovenskej republiky vo výške 11 801 460 Sk v súlade s ustanovením § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Ustanovenie § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka upravuje zmenu v osobe veriteľa na základe zmluvy o postúpení pohľadávky. Podstatnými náležitostami zmluvy o postúpení pohľadávky je označenie zmluvných strán, identifikácia postúpenej pohľadávky /popis pohľadávky, čo do jej výšky a právneho dôvodu jej vzniku/. Nevyhnutnou súčasťou zmluvy o postúpenie pohľadávky je dojednanie o tom, či ide o bezodplatnú, či odplatnú zmluvu. V prípade odplaty musí byť vyjadrená aj cena za postúpenie pohľadávky. V opačnom prípade je zmluva o postúpení pohľadávky z dôvodu neurčitosti a možnosti obchádzania zákona neplatná /§ 37 a 39 Občianskeho zákonníka/.

Podľa čl. I bod 1 uvedenej dohody z 21. 02. 2001 sa Fond národného majetku Slovenskej republiky a V. dohodli tak, že V. má pohľadávku voči K., ktorá vyplýva z kúpnej zmluvy zo dňa 21. 02. 2001, ktorou boli tejto spoločnosti odpredané nehnuteľnosti za kúpnu cenu 11 801 460 Sk. Podľa čl. I bod 2 V. postupuje túto svoju pohľadávku na Fond národného majetku Slovenskej republiky.

Predmetná zmluva o postúpení pohľadávky neobsahuje dohodu, že sa jedná o odplatné postúpenie pohľadávky, a teda ani cenu za jej postúpenie v dôsledku čoho najvyšší súd uzavrel, že na základe tejto zmluvy o postúpení pohľadávky sa Fond národného majetku bezodplatne stal veriteľom pohľadávky vo výške 11 801 460 Sk voči dlžníkovi K.

Podľa ustanovenia § 364 Obchodného zákonníka na základe dohody strán možno započítať akékoľvek vzájomné pohľadávky. Podľa § 580 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ a dlžník majú vzájomné pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu zaniknú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak niektorý z účastníkov urobí voči druhému prejav smerujúci k započítaniu, zánik nastane okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie.

V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia podmienkou platného započítania je, že musí ísť o vzájomné pohľadávky. Každá započítavaná pohľadávka musí byť tiež označená dostatočne určito tak, aby nebola zameniteľná s inou pohľadávkou. Dostatočná identifikácia

pohľadávky ďalej slúži na to, aby medzi zmluvnými stranami nevznikali pochybnosti o tom aká pohľadávka a kedy bola započítaná. Neurčitosť pohľadávky v zmluve o jej započítaní spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy o započítaní podľa ustanovenia § 37 Občianskeho zákonníka.

Podľa článku I bodu 3 dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok Fond národného majetku Slovenskej republiky má pohľadávku voči V., ktorá pozostáva z nezaplatenej kúpnej ceny vo výške 24 954 000 Sk a príslušenstva, ktorá vyplýva z kúpnej zmluvy o predaji podniku č. 42/1992 zo dňa 27. 07. 1992 vrátane dodatku č. 1 zo dňa 29. 09. 1994.

V článku I bod 4 sa V. a Fond národného majetku dohodli, že započítajú pohľadávku FNM SR vyplývajúcu z kúpnej zmluvy č. 42/1992 zo dňa 27. 07. 1992 voči pohľadávke V. vyplývajúcej z postúpenej pohľadávky voči K.

Podľa čl. III pohľadávky špecifikované v čl. I a čl. II sa započítavajú do výšky v akej sa kryjú, t. j. v sume 11 801 460 Sk.

Najvyšší súd na rozdiel od vysloveného právneho názoru súdom prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí, dospel k záveru, že v prejednávanej veci nedošlo k platnému započítaniu pohľadávok medzi Fondom národného majetku Slovenskej republiky a V. /úpadcom/. Z článku I bod 1 a 2 dohody o vzájomnom započítaní vyplýva, že V. stratili postavenie veriteľa vo vzťahu k pohľadávke 11 801 460 Sk, pričom novým veriteľom tejto pohľadávky sa stal Fond národného majetku Slovenskej republiky. Nakoľko V. nemali voči Fondu národného majetku v dohode uvedenú pohľadávku /naopak veriteľom tejto pohľadávky už bol bezodplatne fond/, podľa článku I bod 4 nemohlo dôjsť k platnému započítaniu. Okrem toho predmetom dohody neboli vzájomné pohľadávky medzi Fondom národného majetku Slovenskej republiky a V., a preto nemohlo dôjsť k stretu vzájomných pohľadávok ako i zániku pohľadávky Fondu národného majetku Slovenskej republiky špecifikovanej v čl. I bod 3 uvedenej dohody. Navyiac pohľadávka započítavána fondom t. j. 24 954 000 Sk a príslušenstvo nie je určitá. Nie je zrejmé z čoho sa skladá pohľadávka a príslušenstvo pohľadávky a aká je jeho výška, či spôsob jeho určenia.

Na základe uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že úpadca pri predaji privatizovaných nehnuteľnosti postupoval v rozpore s ustanovením § 19a zákona o veľkej privatizácii, nakoľko získanými finančnými prostriedkami prednostne neuhradil svoj záväzok voči fondu. Navrhovateľ preto svoje vlastnícke právo k vylučovaným nehnuteľnostiam doložil neplatnými zmluvami.

Odvolať v závere podaného odvolania spochybnil naplnenie ust. § 157 ods. 2 O. s. p. pri vyhotovení napadnutého rozhodnutia. V tejto súvislosti najvyšší súd zdôrazňuje, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Vyjadruje to aj znenie ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil.

Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozsudku by malo účastníkom konania dovoliť posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 134 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutel'nosť a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

Najvyšší súd musel konštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v časti týkajúcej sa dobrej viery navrhovateľky s poukazom, že nemalo by byť na ťarchu navrhovateľky, ako tretej osoby, prípadné pochybenie Fondu národného majetku, nie je súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p., neobsahuje všetky náležitosti kladené zákonom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky s prihliadnutím k zistenej vade konania majúcej za následok odňatie odporcovi možnosti konať pred súdom, napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa ust. § 221 ods.1 písm. f/ a ods. 2 O. s. p. zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie, v ktorom s poukazom na ust. § 224 ods. 3 O. s. p. rozhodne o trovách celého konania.

V novom konaní vo veci bude úlohou súdu prvého stupňa postupovať podľa ust. § 157 O. s. p. pri posudzovaní právnej skutočnosti nadobudnutia vlastníckeho práva navrhovateľkou k vylučovaným nehnuteľnostiam podľa ustanovenia § 134 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Podľa ust. § 226 O. s. p. pre Krajský súd v Bratislave, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, je právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave, 26. februára 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová